

[informacja o numerze i zawartości]

Nr 4 (67) październik – grudzień, 2021

No. 4 (67) OCTOBER – DECEMBER, 2021

Redaktor
Editor-in-Chief
Jakub Z. Lichański

Tom recenzowany
Volume reviewed

Baldassare Castiglione
Il Libro del Cortegiano, primo libro

TOM IV (67)/ VOLUME IV (67)

Editor of the Volume

Agnieszka Jaźwińska-Pudlis

Logo DiG

Warszawa 2021

Publikacja dofinansowana przez
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego;
afiliowana przy Uniwersytecie Warszawskim

Copyright by Wydawnictwo DiG, 2021

ISSN 1733–1986
ISBN 978-83-286-

Spis treści / Index

Spis treści / Index, s. 3

Editorial, s. 4–6

Editorial in English, s. 6-8

ARTYKUŁY / DISSERTATIONES

1. *Znaczenie Il libro del Cortegiano w kulturze europejskiej. Prolegomena i wprowadzenie do lektury (The Fortunes of Il libro del Cortegiano in European culture. Prolegomena and an introduction to reading)*, Jakub Z. Lichański, s.
2. *Osiemnaście lat pracy nad przekładem Castiglione (Eighteen years of working on Castiglione's translation)*, Agnieszka Jaźwińska-Pudlis, s.
3. Baldassare hr. Castiglione, I księga *Il libro del Cortegiano* (Baldassare Castiglione, *Il libro del Cortegiano*, Book One), tł., komentarz, Agnieszka Jaźwińska-Pudlis, s.
4. INDEX , s.

Autorzy, s.

Editorial, s. 4–6

Lector Benevole,

Obecny tom FORUM ARTIS RHETORICAE jest monothematyczny i przynosi tłumaczenie wraz z komentarzem I księgi dzieła Baltassare hr. Castiglione *Il libro del cortegiano*. Dzieło to opublikowane w roku 1528 stało się jednym z ważniejszych, jeśli nie najważniejszych, dzieł renesansu nie tylko włoskiego. Na co najmniej dwa stulecia, acz jego oddziaływanie sięgnęło aż po wieki XIX i XX, zapoczątkowało coś, co dzisiaj badacze określają jako „proces cywilizacyjny”. Jego popularność, co pokazuje tekst Jakuba Z. Lichańskiego *Znaczenie „Il libro del Cortegiano” w kulturze europejskiej. Prolegomena i wprowadzenie do lektury (The Fortunes of “Il libro del Cortegiano” in European culture. Prolegomena and an introduction to reading)*, bardzo szybko przekroczyła Alpy i wpłynęła na kształtowanie oblicza kultury Starego i Nowego Świata w sposób znaczący.

Głównym zatem fragmentem niniejszego tomu jest tłumaczenie księgi pierwszej dzieła Baldassare Castiglione „*Il libro del Cortegiano*” autorstwa Agnieszki Jaźwińskiej-Pudlis. Jednak należy zapytać, jaki jest związek tegoż utworu z retoryką? Pierwszy i podstawowy wiąże się z elegancją języka. Jednakże ważniejszy jest inny; oto dzieło to, szczególnie w księdze pierwszej, odnosi się w sposób bezpośredni do tradycji retoryki zarówno antycznej, głównie rzymskiej, ale i do współczesnej, włoskiej. Dlatego też dajemy tłumaczenie tejże księgi¹, autorstwa Agnieszki Jaźwińskiej-Pudlis. Ważne są w niej, zaznaczone przez tłumaczkę, odniesienia w postaci cytatów, parafrasz oraz aluzji właśnie do retoryki.

Editorial in English, s. 6–8

Sformatowano: Wyróżnienie

Kind Reader!

The present volume of FORUM ARTIS RHETORICAE is monothematic and brings a translation with commentary from the first book of count Baltassare Castiglione *Il libro del cortegiano*. This work, published in 1528, became one of the most important, if not the most important, works of the Renaissance. For at least two centuries, although its influence stretched back to the nineteenth and twentieth centuries, it initiated what today's researchers refer to as “civilization's process.” Its popularity is illustrated in the text by Jakub Z. Lichański *The Fortunes of “Il libro del Cortegiano” in European culture. Prolegomena and*

¹ Należy odnotować, że w wydawnictwie Universitas ukazał się przekład autorstwa Andrzeja Borowskiego: Baltazar Castiglione, *Książka o dworzaninie*, Kraków 2018.

an introduction to reading (Znaczenie „*Il libro del Cortegiano*” w kulturze europejskiej. *Prolegomena i wprowadzenie do lektury*), and how very quickly it crossed the Alps and shaped the culture of the Old and New World in a significant way.

Therefore, the main fragment of this volume is the translation of the book of the first work of Baldassare Castiglione "Il libro del Cortegiano" by Agnieszka Jaźwińska-Pudlis.

So, what is the relationship between this piece and rhetoric? The first and fundamental is related to the elegance of language. However, the other is more important; here this work, especially in the first book, refers directly to the rhetoric tradition, both ancient, mainly Roman, and contemporary, Italian. Therefore, we present a new and different translation of the book by Agnieszka Jaźwińska-Pudlis. The references made by the translator in the form of quotations, paraphrases, and allusions to rhetoric are essential to the reading.

Editoriale in italiano

Benevolo lettore,

Il presente volume di FORUM ARTIS RHETORICAE è monotematico e presenta una traduzione con commento del primo libro dell'opera di Baldassarre Castiglione *Il libro del Cortegiano*. Pubblicata nel 1528, quest'opera divenne una delle più importanti, se non la più importante, del Rinascimento, non solo in Italia. Per almeno due secoli, benché la sua influenza si estenda fino ai secoli XIX e XX, ha avviato ciò che gli studiosi odierni definiscono "processo di civiltà". Analizzata nel testo di Jakub Z. Lichański (*Il significato de "Il libro del Cortegiano" nella cultura europea. Prolegomeni e introduzione alla lettura*), la sua popolarità varcò molto rapidamente le Alpi e influenzò in modo significativo la formazione della cultura del Vecchio e del Nuovo Mondo.

Parte principale di questo volume è la traduzione in polacco, ad opera di Agnieszka Jaźwińska-Pudlis, del primo libro del *Cortegiano* di Baldassarre Castiglione.

Ma qual è il collegamento tra quest'opera e la retorica? Il primo e fondamentale punto di contatto riguarda l'eleganza della lingua. Tuttavia, ce n'è un altro ancora più rilevante; questo trattato, soprattutto nel primo libro, si rifà direttamente alla tradizione retorica, sia a quella antica, prevalentemente romana, sia a quella coeva italiana. Pertanto, presentiamo la nuova traduzione di Agnieszka Jaźwińska-Pudlis. Importanti in questo lavoro sono i riferimenti, verificati dalla traduttrice, in forma di citazioni, parafrasi e allusioni alla retorica.

Editorial in French

Le présent volume de FORUM ARTIS RHETORICAE est monothématique et apporte une traduction avec un commentaire du premier livre de l'œuvre de Baltassare Castiglione *Il libro del Cortegiano*. Cet ouvrage, publié en 1528, est devenu l'un des ouvrages les plus importants, sinon le plus important, de la Renaissance, pas seulement en Italie. Pendant au moins deux siècles, bien que son influence remonte aux XIXe et XXe siècles, elle a initié ce que les chercheurs d'aujourd'hui appellent le « processus de civilisation ». Sa popularité est montrée dans le texte de Jakub Z. Lichański La signification de "Il libro del Cortegiano" dans la culture européenne. Prolégomènes et initiation à la lecture (*Znaczenie „Il libro del Cortegiano” w kulturze europejskiej. Prolegomena i wprowadzenie do lektury*), traversèrent très rapidement les Alpes et influencèrent de manière significative la formation de la culture de l'Ancien et du Nouveau Monde.

Par conséquent, le fragment principal de ce volume est la traduction du premier livre de Baldassare Castiglione "Il libro del Cortegiano" par Agnieszka Jaźwińska-Pudlis.

Cependant, quelle est la relation entre cette pièce et la rhétorique ? La première et fondamentale est liée à l'élégance du langage. Cependant, l'autre est plus important ; ici cet ouvrage, surtout dans le premier livre, se réfère directement à la tradition rhétorique, à la fois antique, principalement romaine, et contemporaine, italienne. Par conséquent, nous présentons ici une nouvelle traduction, différente de celle existante, du livre d'Agnieszka Jaźwińska-Pudlis. Les références faites par le traducteur sous forme de citations, de paraphrases et d'allusions à la rhétorique y sont importantes.

Warszawa, La Rama, Paris 2021-10-20

Teksty wpłynęły do Redakcji – 2021-08-29
Teksty przyjęte do druku po recenzjach – 2023-02-19

The texts were sent to the Editorial Board – 2021-08-29
Texts accepted for printing after reviews – 2023-02-19